

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 lei.

Manuscrise nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri foarte moderate.

Abonamente și inserțiuni se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Românii și Maghiarii.

»Tribuna Poporului« în numărul seu din 10/23 Oct. publică din o convorbire avută cu un bărbat politic român pasagele referitoare la raporturile dintre Români și Maghiari; credem a împlini o datorință publicistică a reproduce în extensum vederile politicianului român, promițând tot-odată a reveni la acest obiect în numărul proxim. Eată pasajele amintite:

»Situția geografică a unei țeri și aspirațiunile populațiunii sale determină alianțele ce încheie. Rusia, de pildă, nu e decât firesc; că s'a legat cu Franția. Și una și alta prin arme numai, speră să-și realizeze aspirațiunile: cea dintâiu să-și mărească încă teritoriul, ear' ceas-talaltă să-și satisfacă ambiția, orgoliul național de-a spăla rușinea pățită la 1871. Pe când statele din centrul Europei n'au ce să cucerească, cel puțin în Europa nu, și de aceea preocuparea de căpetenie este *întărirea internă*, pentru care e necesar în primul rând *pacea!*

»România, neavând nici ea gânduri de cuceriri, ci dorința tare de a-și consolida vieța internă, e natural ca să se alipească la statele din tripla alianță, unde, iarăși e natural să o găsească și pe Austro-Ungaria. Prin urmare și pe Unguri, a căror soarte e strâns legată de Austria.

»Chiar dacă Ungaria n'ar fi însă legătuită cu Austria ș'atunci Români și Ungurii ar trebui să se întâlnească, dacă nu în virtutea acelorași aspirațiuni, apoi *siliți de aceleași primejdii*.

»Și unii și alții sunt adecă un popor mic și fără neamuri în apropiere. Nu se pot gândi la cuceriri. Pe lângă aceasta, soartea i-a pus în drumul a două neamuri mari și puternice: Germanii și Rușii. Chiar alipindu-se deci amândouă de unul dintre puternicii vecini, existența poate să le fie primejduită. Cu atât mai mult s'ar expune dacă s'ar dușmăni între dînsele.

»De aceea, bărbații de stat și luptătorii naționali ai lor și-au tras sama de mult și au accentuat necesitatea înțelegerii maghiaro-române. *Urechii*, chiar pe când de altfel făcea destul năcăz Ungurilor, accentua și era un sincer amic al înțelegerii dintre Români și Maghiari. Și azi nu se găsește în România un singur bărbat politic ori de stat, care să nu dorească cât mai strînse legături cu Ungaria. Se înțelege, nu nesocotind interesele Românilor din statul ungar, cari deși pot să fie contrare concepțiunii ce-și fac unii șovinisti despre împreuna viețuire și egala îndreptățire, nu pot să fie însă contrare *statului ungar*.

»In România nici nu s'ar găsi cine să îndemne pe Români din statul ungar la războiu a *tout prix* contra Ungurilor. Tot așa nu se găsește însă nici Român, care să nu condamne excesul de zel patriotic și șovinismul intolerant, izvor al prigonirilor și urei de rassă.

»*Suum quique!* Ceea-ce a zis la banchetul din Arad înțeleptul episcop *Nicolae Popca*. Iată baza pe care se pot înțelege cu Ungurii nu numai Români din statul ungar, ci și cei din România. N'avem interese cari să se bată în capete, ci o miie și o sută de interese cari să ne îndemne a căuta punctele de întâlnire.

»De aceea, dacă s'a crezut că sub *Szell* va începe o eră de *conciliare*, n'a fost fără motiv. Întâiu pentru-că el este elev al lui Deák. A doua pentru-că în măsură ce tot mai mult se învederează perversitatea diplomației rusești și a uneltirilor ei în Balcani, ori-care bărbat de stat maghiar și român trebuie să înlătore din cale ori-ce lucru propriu a slăbi relațiunile dintre cele două state. Ear' cei cari *provoacă*, fac pe de-o parte greutăți guvernului, pe de altă parte se angajază la acțiuni, al căror efect poate că n'ei sunt în stare a-l contempla.

»Dar' *Szell* are de rezolvat în primul rând afaceri cari privesc înșiși existența dualismului austro-ungar. Până nu se va rezolva deci chestiunile acestea de însemnătate primordială, nu poate să aibă dispoziție pentru așa zisa *chestie a naționalităților*. Și, de sigur, cu cât în Austria cearta dintre naționalități e mai acută și face greutăți mari guvernului, cu atât mai târziu guvernul maghiar va ajunge să se ocupe de naționalitățile din stat. Una pentru-că și preocuparea bărbaților de stat maghiari va fi îndreptată înspre Austria, ear' de altă parte pentru-că de nicăiri nu se poate apăsa asupra lui să resolve afaceri, cari și peste Leitha dau multă bătaie de cap; ci rămân lucrurile încurcate.

»Singura mântuire este revenirea la politica lui *Şaguna*: se înțelege în *noii ediție!* Marele arhieru e știut să se ia bine cu *Impăratul*. In viitor politica românească trebuie a se pune însă în concordanță cu politica *regelui ungar*. *Din încercarea cu prezentarea Memorandului trebuie a se trage învățătura cuvenită*. Regele constituțional al Ungariei de dragul nimănui nu are să se strice cu Ungurii. Cu atât mai puțin, cu cât are destulă bătaie de cap la Viena.

»Visita pe care o făcuse la Budapesta întâiu Impăratul Germaniei și apoi Regele Carol, fără îndoială că n'a fost ceva întâmplător, ci făcea parte dintr'un sistem întreg de politică adoptată de factori cari dacă pe Unguri caută să-și împace măgulindu-i, nu e mai puțin adevărat, că și față de Români au interes, dar' ajuta li pot numai întru cât nu le încrușează planurile politice.

»*Şaguna* se acomodase odinioară împrejurărilor date. Fantăști și preținși naționaliști radicali, îl acuzaseră de câte toate și l'au amărît până la sfârșitul vieții sale. Dela *Şaguna* a rămas însă mult. Dar' cu ce s'a ales nația pe urma declamărilor goale ale celor-ce pretindeau să mântue neamul?

»Tot așa și acum: prin articolele violente ziaristice la nimic nu se poate ajunge. Și din contră, adoptându-se punerea în practică, pe toate terenele, a ideilor precisate îndeosebi în epistola lui *Dr. I. Mihai*, s'ar putea realiza multe lucruri bune.

»S'ar lua atunci, mai presus de toate arma din mâna celor, cari pe Români li denunță ca făcând simplu politică demagogică, ear' nu au concepții serioase și nu înțeleg cursul istoric al evenimentelor.

»Primejdie în... felvidék.

Gazetele ungurești aduc tânguiri cumplite, că ungrimea din părțile de Nord ale țerii, e în primejdie de a cădea ea roabă nemaghiarilor în loc de a-și supune ea pe nemaghiarii... »B. H.« delă 22 Oct. scrie în prim articol, că atunci când Slovaci din comitatul Liptó, au cerut ca în congregație și în comune să fie folosită ca limbă ofi-

ciocă limba poporului slovac ce constituie în majoritate acel comitat, — propunerea lor a fost respinsă de congregație, dar' această respingere a fost întâmpinată de Slovaci din congregație cu vorba: »Cum pot aceștia (adecă slujbașii comitatensi unguri), să voteze contra noastră, când toți ne sunt datori din greu... sunt în buzunarele noastre.

Și, spune foaia maghiară, astă vorbă nu o credea în toamna trecută, acum însă trebuie să recunoască, că e curat adevăr vorba ce Slovaci au aruncat-o în fața slujbașilor Unguri: pe acolo băncile slovace au reușit a-și supune lor nu numai poporul slovac, ci și pe nemeșimea ungurească și pe proprietarii unguri de pe acolo, mai pe toți!

Și se miră rău de asta și se tângue că în așa fel va fi vai de poporul unguresc!

Ear' noi zicem: Nainte numai, frați Slovaci și Români și toți nemaghiarii; adunați, cruțați, ca să ajungem cât mai curând și la bunăstare materială, căci atunci cu atât mai repede revărsasevor asupra noastră zilele senine ale înălțării și triumfării noastre sigure în această țară!

Dl Iosif Gall

și modificarea legii de naționalități.

In urma curendei municipiului Pojon s'a pertractat aceasta chestiune și în congregația comitatului Timiș, ținută în 13 Octomvrie a. c. Din acest incident s'a aflat îndemnat să-și ridice cuvântul și Ilustritatea Sa dl *Iosif Gall*, cunoscutul român guvernamental, care crede că prin spriginirea unui guvern șovinist, a cărui țintă principală este realizarea ideii de stat să pot obține concediuni pe sama poporului român. Era de tot curioasă situațiunea magnatului nostru guvernamental, fiindcă cei mai pervenți susținători ai propunerii, contra căreia și-a ridicat Ilustritatea Sa cuvântul, erau soții sei de principiu în mamelucism, deputații guvernamentali Dr. Fülöp Béla, Blaskovics și fostul deputat guvernamental Vargus. Așadar' aderenții aceluiași partid politic profesau în chestiunea internă cea mai importantă, convingeri cu totul o-puse, unii cer, celalalt combate cu toată forța argumentelor revisuirea legii de naționalități și pretinde executarea ei.

Nu-i vorba, dl Gall este consecuent trecutului seu politic, din-sul totdeauna a cerut aplicarea acestei legi, dar' și guvernul maghiar a fost tot așa de consecuent în neaplicarea ei și cu toate acestea dl Iosif Gall a sprijinit și sprijinește aceste guvern.

Posiția curioasă în care se află dl I. Gall ne ofere o dovadă clasică, că baza națională este singura basă pe care putem sta, dacă nu voim ca conștiu sau inconștiu să tradăm interesele neamului românesc și să ne facem unelte în mâinile adversarilor.

Iată pentru-ce nu a putut curentul reprezentat de dl Iosif Gall străbate în masele poporului și pentru-ce inteligența română independentă a respins a limine încercarea dlui Gall.

Expozițiile dela Sibiu.

Străduința conducătorilor dela Reuniunile surori de agricultură și de meseriași din Sibiu, de a procura pentru aceste Reuniuni și poporul român din acele părți peste tot, zile de sărbătoare prin arangearea expoziției industriale comune, — a fost încoronată de un frumos succes. Succes atât în ce privește obiectele expuse, cât și ce privește așteptarea, ca să trezească interesul publicului și să fie cercetată de public.

Prin sala mare.

Sala cea mare dela »Gesellschaftshaus« din Sibiu, dimpreună cu salele laterale, au fost cu des-vîrșire pline de obiecte expuse. In sala mare înșiși erau obiectele industriei de casă expuse în fel și fel de grupe, așezate pe mese singuratic ori formând interesante figuri, un semicerc, o inimă, etc. O grupă avea în mijloc o furcă cu un caer uriaș pe ea, de vre-o doi metri caerul, cu un fus mai lung de un metru, ear' furca înșiși o prăjină zdravănă; în jurul ei apoi pe alte rude așezate plecat, atârnat par'că steaguri de casă în jurul caerului, stăpânul casei... In o latitudine a salei era arangeată verdeață, ierburi, plante și pomișori, un mic parc, ear' în mijlocul lui o fântână săritoare asvrlind apa în sus. La mijlocul salei, pe o masă mare vre-o 12 păpuși dragălașe, îmbrăcate fiecare în alt port, una din un sat, alta din altul din comitatul Sibiului; printre ele mai la mijloc, o Selișteancă cu ochi negri vii, stând par'că făloasă că ea e mai frumoasă, și la chip și la port, ca soațele ei ce represintă celelalte sate și porturi. Ear' printre mese, la locuri potrivite, erau așezate câte-o păpușe în mărimea omului viu, îmbrăcate în hainele cutărui fecior ori fată, uneori mire și mireasă, ori nevastă tinără. Era de tot hazul când publicul în mișcare sa trântea câte-o mireasă de-aceasta, și apoi abia o ridicau de jos 2—3 tineri...

Teșetoarele.

In două colțuri ale salei, sus pe podiu, două războaie la care lucrau, admirate de public, două țerance române. Una țesea la »*pa-chiol*«, delicata învăltoare albă ce și-o pun Seliștencele pe cap, fină ca o țesetură de paiangen. Ear' la celalalt războiu țesea una un *brâu național*. Fiecare războiu e alcătuit de tot original și țesutul încă să face după regule de tot altfel ca la țesutul comun. Mulți nici n'am putut ajunge să privim în ziua întâi aceste două războaie, atâta de tare să îmbulzea publicul în jurul lor. Funcționa și un al treilea războiu.

Odiile țărănești.

In mijloc, pe podiu, între cele două războaie, erau făcute trei odăi țărănești, cu mobila lor simplă de lemn alb, cu pat nalt, cu trei contignății de perini pe el; cu ștergarele pe culmi, jur de jur

pe păreți; cu cănceele în cue; cu sfintele icoane atârinate unde se dă și cu candela aprinsă înaintea icoanei Maicei Domnului, etc. Frumoase, originale, interesante.

Deschiderea expoziției.

Inaintea acestor două odăi, la mijloc, pe podiu, a fost așezată o catedră provisorie, la care s'a așezat președintele Reuniunii agricole române, dl *Demetriu Comșa*, și și-a rostit vorbirea de deschidere, frumos alcătuită. A cetit'o în fața unui public foarte numeros, care îndesuia sala, umplând toate locurile rămase goale printre mese și printre grupele de obiecte expuse.

Dl D. Comșa arată în vorbirea dsale, scopul expozițiunii acesteia, care, pe lângă scopurile comune expozițiilor, mai are și unele practice: ca în mijlocul acestei expoziții să pună în lucrare, chiar în vederea publicului, un *războiu model*, din metal, foarte îndemănătec și spornic, făcut anume pentru țerance; mai departe ca de pe obiectele expuse, care represintă aproape tot felul de țesături din variatele pânzături frumoase ale țerancelor noastre, să iee *modele* (motive), cari să fie arangeate în un mare Album, eventual în două-trei albumuri. Modelele vor fi țesute aici în decursul săptămânii după piesele ce vor fi alese ca vrednice de a fi reproduse, cum și în săptămânile viitoare două-trei. După-ce se va lua astfel copie de pe cele mai frumoase pânzături expuse, acelea vor fi redat celor-ce le-au trimis la expoziție. Duzina de păpuși de pe masa din mijlocul salei, reprezentând felurite porturi, sunt începutul realizării acestei ținte a Reuniunilor, căci aceste păpuși, ca tipuri de porturi țărănești din zilele noastre, vor fi păstrate și, împreună cu albumurile, predate unui eventual muzeu național.

Președintele Comșa avea, rostindu-și discursul de deschidere, la dreapta sa pe vice-președintele Reuniunii agricole dl Dr. Daniil P. Barcianu, la stânga pe secretarul dl V. Tordășianu și membrul Dr. P. Șpan.

Printre public.

Era de față la deschidere un public distins, cum numai rar. Ex. Sa *Metropolitul Meșianu* cu vicarul seu Dr. Pușcariu, secretarul și asesorii consistoriali, Exc. Sa *F. M. L. Probst*, comandantul de corp cu strălucită suită de ofițeri, fișpanul comitatului, primarul orașului, profesorii seminariilor și dela școala de fete, apoi toată lumea aleasă a Sibiului, domni și dame, Români și străini, de aproape și de departe, umplând toate colțurile salei, — așa că, adevărul spunând, adeseori nu știai că ce e mai frumos și ce te încântă mai mult în această sală: figurile frumoase dar' neînsuflețite, multe, ale expoziției, ori expoziția cea frumoasă de, să le zicem așa, păpuși vii, mișcătoare, zimbătoare, admirabile, de printre cele tăcute?... In-

trebarea asta, că anume care din aceste două părți ale expoziției sunt mai frumoase, și-o puneau tot la al treilea pas câte o grupă de tineri — și erau mulți și strângeri — și răspunsul ce și-l dau înșiși, eșea tot în defavörul expoziției dlor Comșa și Tordășianu... Dar' se-i lăsăm pe tineri în sala mare, printre grupele de lucruri de mână femeiești, (fiind-că pe aci se opreau și toate damele și domnișoarele...), și se trecem în salele vecine, ale expoziției meseriașilor.

La meseriași.

În salele dinspre curte, lângă sala mare, erau așezate obiectele expuse de meseriași români din Sibiiu și de aiurea. Asămănând cele două sale, ale expoziției de lucruri de mână femeiești, cu cea a productelor de meserii, vedeai în felul seu chipul fidel al stării poporului nostru: bogat fără păreche în cele ale lucrurilor de mână casnice, mai modest, chiar prea modest, în cele ale branșelor ce se ridică peste nivelul agriculturii și lucrurilor aparținătoare agriculturii și caselor lor. Asta ca privire comparativă.

În de sine luată, și expoziția meseriașilor e frumoasă, în unele puncte chiar dovadă de o înaltă înaintare a noastră, în ale meseriilor.

Să ved foarte frumoase lucruri de măsură, (indeosebi frumos e dormitorul expus de măestrul măsar Dumitru Martin din Orăștie și cel de I. Petruț din Sibiiu!), apoi obiectele expuse de lăcătuși, de rotari, de curelari, de pantofari, etc. O sală destul de mare, cu două despărțimente, e relativ plină cu obiectele lor, — cari dovedesc că dacă meștere sunt femeile române, și cu sprintenele lor mâni gingașe lucruri știu produce, meșteri sunt și bărbații români cari se dedică meseriilor. Durere numai, că prea puțin o fac.

E nădejde, că obiectele se vor vinde acolo din fața locului, mai toate.

Impresia generală.

Impresia generală pe care expoziția aceasta ți-o face, e cât se poate de bună: după-ce ți-ai desfătat ochii în sala cea mare, plimbându-i peste gingașele lucruri de mână, cu drăgălașele păpuși, cu istețele țesetoare, și cu grupe cari par-că-ți rid toate, desfătându-te ca un caleidoscop fermecat, — treci în sala meseriilor, care îți impune

prin seriozitatea obiectelor sale, grave, solide.

Faptul, că bărbații cu înalte poziții, ca comandantul de corp, comitele și vice-comitele, primarul acestei cetăți ai culturii germane, etc. au cercetat expoziția și au stat ore întregi în ea, cu soțiile lor, admirând și laudând sincer cele văzute acolo, — poate fi o mângâiere pentru arangeatorii expoziției, o satisfacție pentru înșiși exponenții, ba pentru poporul nostru chiar. Și suntem veseli, că toată lumea s'a dus mulțumită dela expoziție.

CONCERTUL

Sara a avut loc concertul mare dat de cinci coruri în teatrul orașenesc. Ori-ce primadonă, ori-ce cântăreț cu nume universal venind în Sibiiu, ar fi nu numai mulțumit, ci chiar fericit să aibă atâta public, și publicul să fie cu el așa mulțumit precum public a avut și publicul mulțumit s'a dus dela producțiile acestor coruri. Nici un ac, cum e vorba, nu mai aveai unde arunca în marele teatru! *Nici bilete de galerie nu se mai puteau căpeta, decum încolo!* Mulți au fost siliți să se ducă înapoi necăjiți, că n'au mai căpătat loc.

Ear' de s'a îmbulzit atâta public, l-au și meritat excelentele coruri ce au cântat! Puternicul și superiorul cor al Reuniunii române de muzică din Sibiiu, condus de dl Kirchner, în punctul 1 și 10 (alfa și omega, începutul și sfârșitul), a fost superb, — ear' corul Reuniunii de cântări din Seliște, a fost admirabil, atât prin predarea surprinzător de precisă și dulce a pieselor, cât și prin alegerea unor piese de făcut furoare! Minunatul cântec popular de Vidu »Răsune-tul Ardealului« a fost întâiaș-dată predat în Sibiiu și el a plăcut, putem zice, mai mult decât toate celelalte puncte a programului. Corul (indeosebi coristele și solista, dsoara Bucșan) a fost zgomotos și nesfârșit aplaudat și aclamat și rechemat pe scenă, trebuind să repeteze admirabila doină care îți frânge inima... Puternic și voinic s'a arătat corul seminarial de vr'o 60 teologi și pedagogi. Pagubă că i-sau impus spre predare și unele pise slabe, de ale dlui Tim. Popovici, care nici predate de un cor așa bun ca acesta nu face nici un efect. Corul meseriașilor din Sebeș, mai mic la număr, a fost cel mai modest între cele-ce s'au produs, dar' publicul o aplaudat bunele lui străduințe. Ear' corul

la domnișoare »noapte bună«, le sărută mâna și se depărta...

Ajunsa în odaia ei se desbracă repede și după-ce zise îngenuchiată lângă pat, rugăciunea de sară, se vîrî sub plapomă. Toate astea le făcîu cât se poate de repede, căci acum venea ce-i era mai plăcut. Acum putea să se cugete și să-și toarcă mai departe firul povestirii, cum a făcut-o de multe-ori... Mica Asta, deși abia de șapte ani, era o adevărată poetă. La toată întemplantarea avea mai mult talent poetic, decât acela, care a făcut istoria aceea, care gâdila așa de mult urechile mătușei și ale prietenei ei. Eată cum întregi închipuirea copilei istoria auzită...

„Rosabela era o fată bună. Mama ei era bolnavă rău. Când ea simția, că i-să apropie cialul din urmă, o chemă la pat și-i zise: »dragă Rosabelo, eu simt, că am să mor; fii bună și ascultătoare și ferește-te, copilă, de a gusta din ce nu-ți este ertat! Dulcețurile nu sunt pentru copii! Dacă vei vedea cele mai frumoase dulcețuri, cele mai bune bomboane, să te cugeți la mine și să nu guști de loc din ele«. După aceste

Reuniunii meseriașilor rom. din Sibiiu, cor mixt, s'a prezentat în condiții destul de bune, apropiindu-se în putere și precizie de corurile celelalte.

Tot concertul a fost o clipă prea scurtă de sârbătoare în suflute. Numai bucurie, aplause, aclamațiuni! Onoare lor!

La »Unicum«.

După concert lumea a pornit, mare de oameni, spre restaurantul »Unicum«. E mare sala dela »Unicum« și cele laterale, dar' nici pe departe n'a putut cuprinde mulțimea de Români ce veniau dela concert. Jumătate au fost siliți a trece prin cafenea sau a se risipi spre alte localuri.

Acı s'au ținut însuflețite toas-turi de dnii Prof. Comșa, Dr. Cristea, Dr. Barcian, Dr. Șpan, Dr. Stroia, Rusu Șirianu, Tordășianu. Și-au petrecut cu o animație mare. După miezul nopții, s'a inciripat și un pic de joc pentru tinerime.

Așa a decurs, și frumos a decurs, ziua întâie a expoziției.

În celelalte expoziția a fost asemenea bine cercetată (în ziua primă s'au vîndut peste 2000 bilete!) și e cercetată și acum. Măne, Duminecă e încheerea și împărțirea festivă a premiilor.

Unele-altele.

O voce germană.

»Siebb. Deutsches Tageblatt« din Sibiiu, scrie despre expoziția română și concertul descris mai sus, următoarele:

„După întimpinarea călduroasă a reprezentanților și a celorlalți oaspeți, s'a început preumblarea prin halele împodobite frumos cu ghirlande verzi, brazi și plante exotice.

Steaguri nu s'au folosit, nici chiar de pe coperișul dela »Gesellschaftshaus« nu faltàia nici un drapel.

Expoziția merită toată lauda. Industria textilă în deosebi e foarte bine reprezentată. Execuția splendidă în color și plină de gust se întrece cu soliditatea materialului folosit!

Vrednice de privit sunt înainte de toate »pachiolele« fine de mătasă, despre cari nu i-ar trece nimerei prin minte să creadă că-s făcute în sate românești, dacă nu s'ar face în fața publicului pe răsboaie primitive...

Un număr de păpuși în mărime aproape naturală, arată porturi românești dela sate, cunoscute ca eminent de frumoase și splendide în color;

cuvinte mama muri și o îngropară. Rosabela o plânse mult și se cugetă tot mereu la făgăduința, ce a făcut-o mamei sale. Maștera pe care o căpătă însă Rosabela, era o femeie rea, cu ochii verzi și plini de viclenie. Aceasta o îndemna pe Rosabela să facă tot felul de răutăți. Ea însă rămase blândă, bună și așezată și se făcîu mare și frumoasă, cu păr blond ca aurul și cu grumazi ca de lebădă. Era cea mai frumoasă fată din toată țara și prințul își zise: că dacă ea e tot așa de cuminte pe cât e de frumoasă, el o va lua de nevastă. Într'o zi, tocmai pe când stătea înaintea oglinzii și o peptăna mama ei mașteră, cineva bătîu la ușă. Un domn încovoiat de bătrânețe întră în odaie și cu voce răgușită zise cătră Rosabela: »Fii binecuvîntată, dragă fetiță! Am auzit, că tu ești fata cea mai frumoasă și cea mai bună din țară și eată îți aduc o cutie frumoasă cu tot felul de bomboane. Uite ce frumoase sunt și așa de dulci! Știu că-ți plac. Ia-le și mănâncă după pofta inimei tale. Dacă voești, îți mai aduc în fiecare zi câte-o cutie.«

păpușele vor fi date unui muzeu etnografic.

Trei odăi înzestrate cu toate ale casei arată cum trăesc Românii noștri din Rășinari, Seliște și Avrig. Icoane vechi și tot felul de obiecte de casă se pot vedea în ele.

Lucrările de curărire expuse ar împodobi ori-ce expoziție mare; mărfurile de păpucărit dovedesc un gust bun și lucru curat. Sculptură, măsurit, rotărit și aproape toate celelalte meserii sunt reprezentate, și ne arată în mod evident, ce progrese au făcut meseriași noștri români în ultimii ani».

Ear' raportul despre concert și-l încheie ziarul german în modul următor:

„Cele mai bogate onoruri le-a secerat reuniunea de cântări din Seliște și corul elevilor seminariali. După prima pășire a reuniunii din Seliște nu mai voia să înceteze viforul de aplause, care privea, se înțelege, în prima linie pe frumoșele cântărețe... Dar' într'adevăr, frumoșele Seliștence și au voci frumoase și întregul cor e excelent disciplinat și-și produce cântecele cu mult foc natural. Asta s'a arătat indeosebi la cântecul »Fântână cu trei izvoare« de Dima».

Bușiți să arată!

Din Kiel să scrie: Încă niciodată nu s'au vîzut în portul de aici, atâtea corăbii rusești, ca în zilele acestea. În toată ziua ori sosește ori pleacă câte o corăbie panțerată, de răsboiu, rusească, torped sau zdrobitoare de torpede. Și oficerii ruși se par foarte setoși de »știință«, că tot mereu fotografiază la corăbii germane și la întărituri de pe țărmii germani... Și Nemții nu știu cum să facă să se scape de neplăcuții oaspeți...

O fi, că Rusu-i al naibii...

Răspata stăruinței.

Cehii sunt în Austria poporul cel mai stăruitor în lupta pentru drepturile națiunii lor!

Printre alte succese, ziarele înregistrează mai nou și următorul:

Cehii deja demult tot cer ca un principe din casa domnitoare se locuiască în orașul lor principal Praga.

Această dorință a lor acum se împlinește!

Din Viena să vestește anume, că fratele Moștenitorului de tron, Carol Ferdinand, care la 1 Nov. va fi avansat de general în armată, va locui pe viitor stabil în Praga, ca comandant al brigădei de acolo. În Hradșin au și arangeat locuința principelui, și la 1 Nov. principele Carol Ferdinand să va strămuta cu locuința în Praga.

Așa vorbi moșneagul. Când maștera văzîu frumșea acelu dar, bătîu voioasă din palmi și zise: »O scumpă ființă! Lucruri așa de frumoase n'am vîzut încă în vieța mea! Bătrânul puse cutia dinaintea Rosabelei și o rugă să-și ia bonboane.

Atunci zise buna fetiță: »Ia-ți înapoi bonboanele! Mama mi-a interzis să mănânc dulcețuri și nu voi călca nici-odată voia ei, fie acele dulcețuri cele mai frumoase și cele mai bune din lume. Voiesc să țin aceea, ce am făgăduit mamei mele».

Când moșneagul auzi vorbele copilei, tresălta de bucurie. »Rosabelo«, zise el, »tu ești tot așa de cuminte pe cât ești de frumoasă. Ferice de tine și de mine, căci în fine mi-am găsit mireasă«. Și pe când vorbea așa, d'odată crescîu și se făcîu el un fecior frumos și mândru, îmbrăcat în haine strălucitoare de aur și pietrii scumpe... Și când Rosabela se uită mai bine la el vîzîu, că e însuși prințul cu o mică coroană de aur pe cap.

»Vino cu mine, Rosabelo! zise prințul, »jos ne așteaptă suita«.

Corespondență

Concertul Vladaia în Zlatna.

Dle redactor! Cât ești dta de fericit! Fericit da, fiind-că poți avea desfătări pe cari noi cei din provincă, abia după luni de zile ajungem să le avem, dacă peste tot le avem. Iți e ușor matală, care umbli cu omnibusuri, acuși cu automobile, pe când eu, fidel strămoșescului obicei, călătoresc și acum cum călătoriau strămoșii noștri de pe aici: Dacia, călare și pe jos...

Și iacă de ce îți zic fericit: dta adecă cu luni înainte avuși fericirea, a te delecta în vocea de priveghitoare a artistei dna Vladaia și în talentul declamatoric a dlui Savu, pe când eu abia acum, când acești iubii artiști, după un turneu mai lung, se întorc spre casă și se rătăciră și prin »Munții noștri« — aur poartă, noi cerșim din poartă 'n poartă.

Chiar și acum era să pierd ocazia de a-i auzi la Zlatna, căci natura-mi era împotriva, ploaia și era rece, minune mare. Și eu aveam de mers »numai« patru ore, până la locul concertului.

Greu îmi apăsa sufletul, vîzîndu-mă în primejdie de-a scăpa și de astă-dată privilegiul de-a auzi pe acești artiști, despre cari atâtea bune și frumoase cetisem.

În fine îmi luai curagiu și prin ploaie și viscol de rece toamnă hait', p'aci 'ți-e drumul.

Dar' iată-mă în sala producțiunii. Acı observai pe simpaticul artist dl Savu, a cărui cunoștință o făcui în curînd. Timpul la astfel de ocațiuni trece repede.

Iată, între aplause furtunoase apare artista dna Vladaia cu surisul pe buze... Încetînd furtuna de aplause, răsună în sală acordurile pianului, cu cari în curînd se amestecă vocea artistei întonînd »Aria indiană« din opera »De-ași fi Rege«...

Să-ți spun, cum a cântat artista? Greu lucru; mai ușor e se o ascuți, și fiind-că dta ai ascultat-o în două rînduri, îți voi spune numai atâtea, că stam uimiți toți și nu eram decât... ochi și urechi, cum e vorba. Ear' tonul artistei curgea, ca un isvor dulce, acuși mai lin, acuși mai furtunos; saltă, vibrează și te face să-ți admiri chiar laic fiind în ale muziceil.

Mi-se părea că mă aflu în fața unei bine din vre-o capitală... ear' când mă treziam din acest vis al meu, observam speriat oare-cum, că sunt în Zlatna în sala dela »Nândi«... în mijlocul cunoscuților mei. Și nu-mi puteam exprima destul admirarea față de mândra artistă.

Unui vecin care mă întrebă, ce zic și eu despre cântarea artistei, i-am zis numai atâtea: e păcat să răsune o astfel

»Înainte de a pleca, voiesc însă să pedepsesc pe această vrăjitoare«. Să apropie de mama mașteră și voi să o sdrobească cu sabia, dar' ea îndată se prefăcîu într'o pisică neagră, urtă, cu ochii verzi și sări în urloi, a cărui ușă era deschisă.

»Așa, acolo să mori înădușită de fum! zise prințul și închise ușița. »Vino Rosabelo, vino să mergem!...

Așa și-a întregit Asta istoria. Într'aceste cele două d-șoare cetia mai departe novela cea picantă.

Când mătușa veni la patul copilei, o află durmind. La căpătăiul Astei sta o fetiță drăgălașă, împrejmuată de o aureolă dumnezeiască și îmbrăcată într'o haină lungă albă, ținînd în mână o floare de liliac. Era Ingerul Astei...

Ochii mătușei nu-l putură însă vedea, căci numai cei-ce au o inimă curată pot vedea Ingerul...

Alfa.

FOIȚA

CURĂȚENIE

După W. de Polenz.

(Urmare și fine).

Mătușa începîu a strănuta și de oarece prietina cetia fără întrerupere, se ridică și zise: »Antoaneto! pour l'enfant!« (Pentru copilă)... Prietina se oprî și privi aproape supărată la mătușa, că a întrerupt-o chiar la un loc așa de interesant.

»Las, că nu înțelege nimic!«

»O, nu, căci e foarte deșteaptă!«

»Trimit-o atunci să se culce, dacă cugeți că...

»Astasico dragă! zise mătușa. »Ai lucrat destul pentru astă-sară. Ești ostenită, mergi de te culcă, draguța mătușii!«

Copilei i-să umplură ochii de lacrimi.

Cât de cu plăcere ar fi ascultat mai departe povestea. Își adună lucrul, zise

de voce într-o așa sală, într'un cuibuț ca Zlatna, în fața a vre-o 150 de persoane...

Am rămas cu impresia, că dna *Vladaia* este pentru noi Români, o raritate, cântă cum numai adevărate primadone pe scene mari cântă.

Posede peste două octave, e puternică și dulce atât în registrul de jos cât și în cel de sus, te încântă mai ales în tonurile medii ca mezzo-sopranistă, dar' nu mai puțin te frapază și în scala tonurilor ce sunt menite în special sopranelor. Triluri, cadența, modularea, nuanțarea, cântarea tonurilor sălătoare fără tonuri transitorice, etc... toate-toate i-au fost perfecte...

Dna *Vladaia* este stăpână pe arta sa, ear' arta îi este perfectă. Dintre muzica cântată, unele piese au trebuit repetate, precum: »După fragi« și »Doina Olteanului«.

La finea concertului artista fu viu feliicitată de toți, printre cari și de numit subscrisul reporter, care i-am exprimat admirația și complăcerea.

Dorești ceva și de dl *Savu*? Scurt dl *Savu* este admirabil declamator. Cu toate-că e artist dramatic, e »forte« și în piesele amuzante, comice, ba publicul îl aplaudă par'că mai mult în direcțiunea aceasta...

Iată, în reasumat, dle Redactor, impresia ce am câștigat la concertul din 12 Septembrie c. din Zlatna. Eu nu-i voi uita nici când pe acești artiști.

n. t.

Știri politice

— *Răscoala din Macedonia* se apropie de sfârșit. Turcia nu simte nevoia de a mai întâri trupele trimise pentru potolirea răscoalei.

Soldăților turci li-s'a dat ordin, ca în deosebi cu femeile și copiii prinși să tracteze uman.

Intre altele se zice că soldații turci află la prizoneri puști »Manlicher«, ceea-ce dovedește, că răscoala e spriginată pe sub mână de Bulgari. În deosebi surprinde faptul, că s'au aflat chiar uniformele și trimbișii de-ale soldaților bulgari, ceea-ce se dovedește, că chiar soldații bulgari iau parte la răscoala.

Mai nou se telegrafează din Londra lui »Daily Chronicle«, că între guvernele europene și reprezentanții lor din Constantinopol, decurge o viață corespondență telegrafică. În Albania se întinde tot mai tare răscoala, lucru pe care guvernul austriac dimpreună cu cel turcesc încearcă a-l ține ascuns.

Neguțătorii italieni, cari vin dela Saloniki la Roma, spun, că situația ar fi foarte serioasă și sunt de părere că se vor amesteca cât de curând mai multe puteri în afacere!

Literatură

Literatură edită și inedită.

— Din tainele unui coș de hârtie. —

I.

Coș de hârtie! După foarfeci una dintre lucrurile mai indispensabile într-o redacție! Ce mi-te faci anume fără foarfeci! cum scoți foaia?... Ce mi-te faci fără coș de hârtie? cum scapi de vrafurile de manuscrise?...

Coș de hârtie, mândru coș de hârtie! Ce amintiri plăcute îmi mai deșteaptă numele ăsta! Câte cjasuri de senină veselie am mai petrecut răsfoind bogăția lui, cetind rënd pe rënd, una câte una filele, ce le înghitise...

Am fost și eu o vreme mai marele unui astfel de coș de hârtie, depositar de nădejdi și desamăgiri, lacrimi de

bucurie și dureri, aventuri ideale și resemnări pesimiste — puse pe hârtie de băieți de școală, ce-și frământau încă mințile cu declinările latine; de fete abia eșite dintre zidurile înguste ale pansionului; de tineri și bătrâni, femei și bărbați... o literatură inedită mai bogată decât literatura edită, și de multeori și mai interesantă.

Câte-odată, asemănând aceste două literaturi, mă simțeam dispus să admit paradoxul unui prieten, care susține că: »Scrierile românești se pot clasa în două categorii mari. De categoria întâi se țin scrierile cari nu apar și ar fi meritat să apară, — de categoria a doua cele cari apar și ar fi meritat să nu apară. Nu-i vorbă, prietenul ăsta nu cetise decât »cea mai veche revistă literară românească«, și părerea sa avea prin urmare greșala de-a fi rezultatul unor observări prea puțin generale, — dar' cu toate aste cuprinde o mare doză de adevăr.

E curios! La noi Români în general se scrie prea mult, și în aceeași vreme — prea puțin. Prea mult pentru coșul de hârtie, prea puțin pentru foaie. Prea scriem fără a ne gândi, și prea lăudăm — fără a fi cetit, ce lăudăm. Ni-e par'că milă să nimicim cu o vorbă aspră amăgirea cutărui tiner de rivnă, și de aceea nu cetim ce-a scris, ca să nu fim siliți s'o facem... Să nu cetești e încă un expedient care te scapă de multe-ori dintr'o dilemă neplăcută. Cum stăm însă dacă acest tiner își cetește lucrarea sa, a bună-oară o poezie? Aici nu poți trece așa ușor printre *Scilla* și *Charibdis*.

I-o lauzi? Ți-o cetește a doua oară... Nu i-o lauzi? Zice că n'ai ascultat-o cu destulă atenție, și — tot Ți-o cetește și a doua oară.

Și e deja prea mult să cetești sau ascuți chiar și numai odată, a bună oară poezia de mai jos, — specimen de literatură inedită:

E 'n lume lucru mai frumos
Și demn de admirare,
Decât o pungă cu mulți bani
Și-o căsuțică 'n vale?

Mai ales că ilustrul ei autor așteaptă să-și răspunzi, că nu!... Căci dacă i-ai spune sincer ce gândești, spre pildă, că știi de lucru »mai frumos și mai demn de admirare« — două pungi cu mulți bani și două căsuțe în vale, — ar fi în stare să te toace în cap!

Imi aduc aminte, cum un astfel de autor să supărase foc, și-și jurase dușmănie vecinică din simplul motiv, că recitându-mi într'o zi niște versuri cu începutul elegic

O, pașii de mi-ași și 'ndrepta
Din marea de amaruri...

i-am observat, că între astfel de împrejurări, fiind vorba de mare, e mai la loc — înnotatul.

Dușmănia asta »vecinică« — vreme de fericire neconturbată! — n'a durat însă decât vr'o trei săptămâni.

— Tot ești băiat bun! — îmi zise întinzându-mi dreapta spre împăcare — numai cât-odată ești prea aspru! Uită preda des cât e de greu să scrii... — și-și vârî dreapta în busunarul din lăuntru. —

— Scusă, dragă frate, — îi răspunsei — mă grăbesc. Trebuie să sfirșesc foaia! — și-o tulii, stăpânindu-mă numai cu greu să nu-i observ, că în adevăr e atât de greu să scrii, dar' în schimb atât de ușor să — nu scrii.

Cu vremea apoi așa m'am obișnuit să mă stăpânesc, încât cetiam tragediile domnului Vulcan și nu rideam; îi cetiam comediiile — și tot nu rideam. Cetiam poeziile lui *Octavian*, *Sabin*, *Petru*, *Ionel*, *Niță*, *Viorel*, apoi prozele lui *Cato*, *Seneca*, *Epicur*, *Brutus*, *Scaevola*, și ale altor »ilustri recunoscuți«, și nu rideam, nu mă năcăjam, nu blăstămam ziua în care m'am născut, nici nu-l dam — în toți sfinții pe Guttenberg, care inventase tiparul... ci mă miram numai! Mă miram cum m'am mirat de redactorul acela, care îmi sistase foaia lui pentru-că îmi luasem voia să aflu

multe lucrări publicate în revista lui — de rele. Mă miram și-mi frământam mintea, să află ce oare prin ce minune dumnezeiască vor deveni acele lucrări rele — bune, prin aceea că-mi sistase exemplarul!

Chiar și cătelușul meu Caro — pe vremea aia trăia încă*) — asculta fără să latre, cum îi declamam lucrurile ce mă puneau în uimire; miroșia hârtia tipărită și nici habar n'avea de lătrat.

În vremea asta am adunat apoi materialul bogat de literatură inedită, din care o să dau aici câteva specimene interesante. Acum însă — post tot discrimina rerum, nu țin neapărat de lipsă să mă stăpânesc... voui rîde dară în dragă voie, convins că risul meu va găsi răsnet la cei mai mulți dintre cei ce vor ceti aceste specimene!

Muză inspiră!

(Va urma).

M. Aegaea.

*) În privința morții lui tragice vezi »Pribeag« partea II. cap. XIII.

NOUTĂȚI

Nou alesul protopop al Iliei, dl *George Oprea*, a fost Marți hirotesit întru protopresbiter. În curând își va ocupa onorificul post. Îi dorim succese strălucite.

DI Dr. George Wilt a fost lăsat iarăși în postul de subinspector școlar la Deva. Nu se duce la Pesta.

Măne, Duminecă, se închide expoziția industrială din Sibiu, prin un discurs al dlui *V. Tordășianu*, președintele meseriașilor. Va urma apoi împărțirea festivă a premiilor.

Deputați la Congresul național bisericesc au fost aleși din cler Joi în 23 Nov. n. în toate cercurile.

La Deva a reușit dl *Ioan Papiu*, protopresbiterul Sibiului. Au participat peste 60 de preoți.

La Ilia a fost ales dl *Dr. Miron Cristea*, asesor consistorial.

La Brad (Zarand) dl protopresbiter *V. Damian*.

Prilegiu de viață discuție națională a fost în congregația comitatului Hunedoarei, azi (Vineri) adresa comitatului Pojon pentru nimicirea legii de naționalități. Români și-au făcut datoria. Vom da raport.

Votarea mirenului în sinoadele parohiale pentru deputat la Congres, se face măne Duminecă, în fiecare comună. Scrutiniul (adunarea și numărarea voturilor pe baza cărora unul se declară de ales deputat), va fi Duminecă viitoare în locurile fixate de consistor.

Căsătoria și sănătatea. De mult timp medicii și-au arătat dorința, ca căsătoriile să nu fie îngăduite până-ce însurătorii nu vor fi visitați de către un medic, că sunt sănătoși deplin, ori nu. Ministrul de justiție spaniol, după-cum scrie un ziar din Madrid, a lucrat deja un plan de lege, prin care voește a introduce în Spania bunul obicei de a nu lăsa să se mai căsătorească perechi, în cari ori mirele ori mireasa e cuprinsă de o boală rea.

Fugiți din temniță. Din temnița din Maria-nostra a fugit de curând o femeie roabă, cu numele *Kovács Rozalia*. Din arestul tribunalului din Szegszárd de-asemena a fugit *Kálai Imre*, pantofar. Bună pază!

Pedepsiți pentru folosirea măsurilor vechi. După-cum se scrie din Viștea-inf., pretorul din Arpașul-inf. a pedepsit pe toți neguțătorii, morarii și cărcimarii de acolo, pentru-că au aflat la ei copuri (măsuri vechi). Pedepsit a fost chiar și un comerciant, care nu l'a folosit în prăvălie, ci numai în curte. Pedapsa cea mai mare e până la 600 coroane.

Concertul din Sibiu.

Iată și programul concertului mare dat Dumineca trecută sara, la Sibiu. Din unele puncte reproducem și textul întreg, ca puțin sau de tot necunoscut publicului:

1. »*Măestri și plugari*«, strofe ocazionale de *A. Barsean*, scrise anume pentru acest concert, pentru cor, muzică de *H. Kirchner*, dirigentul Reuniunii rom. de muzică. Cântat de Reuniunea de muzică sibiiană.

Toți:

Români cu fruntea în sudoare
O clipă lucrul voi lăsați
Și 'n astă zi de sărbătoare
Ca frați cu frați vă adunați!

Un dulce glas pe toți vă chiamă
Din munți înalți, din verzi câmpuri
E al națiunii glas de mamă,
Ce mult dorește pe-ai săi fii.

Corul plugarilor. (Bass).

De veacuri lungi străbuna glie
Cu ferul ager noi brăzdăm
Și 'n holdă mândră, aurie
Câmpii și dealuri îmbrăcăm.

Corul meseriașilor. (Tenor).

Mai tineri noi, cu hărnicie
Unealta 'n mâni am apucat
Ș'al nostru braț cu măiestrie
Istețe lucruri a creat.

Corul plugarilor. (Bass).

Dar' spicele de aur pline
Noi în cununi le împletim
Și ori și când, în rēu și 'n bine
Votoși cu voi le împărțim.

Corul meseriașilor. (Tenor).

Și noi cu drag vă facem parte
De tot ce brațe făptuesc;
Când greul vieții se împarte
În toate, frații buni sporesc.

Toți:

O națiune, mamă, sfântă,
L'altarul tău îngenuchiăm
Și 'n fața ta, ce ne încântă,
Frăție 'n veci noi azi jurăm!

Spre slava ta votoși muncim-vom
Cu gând deștept, cu brațe tari
Și-altarul tău uniți păzim-vom,
Români măiestri și plugari.

2. »*Marșul cântăreților*«, de *C. G. Porumbescu*, pentru cor de bărbați, cântat de corul meseriașilor români din Sebeșul-Săseșc.

3. »*Era noaptea 'ntunecoasă*« și »*Înzădar alerg pământul*«, de *G. Dima*, pentru cor de bărbați, cântate de corul mixt al Reuniunii sodalilor din Sibiu.

4. Două cântece populare: »*Fântână cu trei izvoare*« și »*Hora ploaia*«, de *G. Dima*, pentru cor mixt, cântate de Reuniunea de cântări din Seliște.

5. »*Dorul înstrăinatului*«, de *Flechtenmacher-Popovici*, cântat de corul seminarului, clerici și pedagogi,

Dulce soare-al țerii mele
Ce în leagăn mi-ai zimbit
Și de multe visuri grele
Viața-mi jună ai păzit.

Dă-mi și azi prin țeri străine
Raze dulci, să mai trăesc,
Să măntorc iarăși la tine
Pe pământul strămoșesc.

Să-mi ved țara iubită
Și casa părintească,
Livada înverzită,
Câmpia strămoșască.

Să-mi ved și floricelele
Și mamă și surori,
Izvoare și vălețele
Și munți cu bravi feciori,

Ce merg cu veselie
Să lupte ca eroi
Iubita lor moșie
S'o scape de nevoi.

Ș'atunci să strig: Trăiască!
Trăiască frații mei
Și țara strămoșască
Și toți vitejii ei!

6. »*Măști mărita*«, de *T. Popovici*, și »*Mândruțică de demult*«, de *G.*

Dima, pentru cor mixt, cântate de corul Reuniunii sodalilor din Sibiu.

7. »*Tot Ți-am zis mândro*« și »*Știi mândro când ne iubeam*«, de *T. Popovici*, pentru cor de bărbați, cântat de Reuniunea meseriașilor din Sebeș.

8. a) »*Inima de Român*«, de *C. G. Porumbescu*, pentru cor mixt,

Am o inimă în piept
Ce-mi palpită pentru drept,
Pentru drept și datorie
Adevăr și armonie,
Pentru dreptu-mi voui să mor.

Ca Român în pept nutresc
Simțul nobil românesc
Pentru țeară-mi și națiune
Și virtuțile străbune
Pentru țeară-mi voui să mor.

b) »*Răsnetul Ardealului*«, de *I. Vidu*

Cor:

Peste codrii cei verzi,
Peste munții aurii,
Peste a văilor alvii
Trece dorul suspinând
Ochii 'n lacrimi udând.
Și din graiu așa grăind:

Solo mezzo sopr.

Codrule ce te mândrești,
Că așa de tiner ești?
Astăzi mâne cine știe
Codru-i fi o-i fi pustie.

Cor:

Suspînând dorul grăia:

Solo mezzo sopr.

Și părăuleți cu dor
N'or mai plânge versul lor,
Ci pe urma lor pustii
Bate-or vânturi cu urgii,

Cor:

Tot plângând dorul zicea:

Solo mezzo sopr.

Munților ce vă fălji,
Că din aur vi-s croiți.
Astăzi mâne cine știe,
Nu-ți fi și voi săracie.

Cor:

Păsărică mică din ogor.
Nu-mi cânta așa drăguță,
Nu-mi cânta să mor.
Că n'am cine să mă 'ntrebe,
De ce oare mor.
La, la, la la

Casa cânti tu de duios,
De suspină codru'n jos;
Ș'asa cânti tu de cu jale
De suspină apa 'n vale.
Câte flori mărunte mândre pe vălcea
Toate, toate plâng drăguță, plâng de
[jalea ta,
Cum se trece și se perde a mea mână
[dră stea
La la la, la la.

Drumu 'n sus și drumu 'n vale
Ard'o focul ursitoare,
Care m'a ursit pe mine
Să nu mai trăesc cu bine.

Păsărică mică din ogor
Nu-mi cânta să mor.

9. »*Foaie verde de mohor*« și »*Huțegana*«, de *T. Popovici*, cântate de corul seminarial.

10. »*Hora*«, de *G. Dima*, piesă de concert pentru cor mixt cu acompaniament de pian, executată de Reuniunea rom. de muzică din Sibiu.

De închiriat!

Un foarte potrivit local pentru prăvălie, sau pentru alte afaceri, ca măcelărie, cărnățarie sau friseurie, este de dat dela 1 Ian. 1903, în strada »Intre tērguri«, în casa **F. Schäser**.

Informațiuni mai de aproape la dl **F. Schäser**, tipograf, Alba-Iulia (Gyulafehérvár).

Un învățaoel român se primește în prăvălia dlui *George Moldovan* din *Govasdia* p. u. *Totvârad* (Arad m.). A se adresa de-a dreptul.

„ARDELEANA“

institut de credit și de economii societate pe acții.

Sediul: Orăștie, în casele proprii.

Fondată la anul 1885.

Capital social: 500.000 cor. Fonduri: 350.000 coroane.

Starea Depunerilor: peste 2.000.000 cor.

Se primesc: Depuneri spre fructificare, dela particulari cu 5% fără anunț, cu 5½% cu anunț; ear dela corporațiuni culturale cu 6% interese.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat.

Depuneri și ridicări făcute prin postă se efectuează cu reîntoarcerea postei.

25— (59)

Direcțiunea.

Teșetorie modernă, în Sebeș!

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că am arangiat în **Sebeșul-Săseso**

Teșetorie-Damast de in curat!

și sunt în plăcuta poziție a putea efectua tot felul de articuli de teșetorie, ca: Garnituri de pânzături pentru masă, (măsașe și servete) ștergare și tot felul de pânzături de in în felurite lătimi și calități, după desemnuri cu flori frumoase.

Indeosebi vestesc, că aceleași modele frumoase damast, le pot pregăti și folosind tort de casă, de căneapă (urzala de in cu băteală de căneapă), eșind pânzături damast cu flori tot așa de frumoase.

Trusouri pentru mirese, la cerere, se efectuează prompt și solid.

Prețuri moderate!

La ori-ce întrebare se dă răspuns îndată.

La cerere se trimit cataloage ilustrate gratuit.

Teșetoria artistică a

Fraților Thomas

în Sebeșul-Săseso.

(166) 2—3

B. STELESCU,

pictor de case și vopsitor, în Orăștie.
Strada grădinarilor Nr. 1.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că primesc și efectuează pictare și zugrăvire de odăi, și peste tot, tot felul de lucrări de specia aceasta, în modul cel mai plăcut, modern și pe lângă prețurile cele mai favorabile!

Mi-am adus lucrători din cei mai buni!

Rugând onoratul public a mă onora cu comande, semnez

Cu toată stima

(108) 8—12 **B. STELESCU,**
pictor și vopsitor, în Orăștie.

!! Un învățat află loc îndată !!

⇒ Condițiuni favorabile! ⇐

Editor și redactor responsabil: Ioachim Munteanu.

Sz. 913—1902. végrh. (166) 1—1

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíró 1902. évi V. 101/3 sz. végzése következtében Dr. Antoni Ede szászvárosi ügyvéd által képviselt Lobstein József csödtömeg gondnoka és végrehajtató javára Roth Iakab kudzsiri lakos és végrehajtást szenvedett ellen 133 kor. s jár. erejéig foganatosított kielégítési vajtás utján felül és lefoglalt és 9859 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: teljesen felszerelt cséplőgép, gözmozdony, butorok és tűzmentes pénztár nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíró 1902-ik évi V. 101/5 sz. végzése folytán 133

korona tőkekövetelés, ennek 1902. évi V/28-től járó 5% kamatai, és eddig összesen 76 korona 69 fill.-ben biróilag már megállapított, valamint ezuttal 4 kor. 90 fillér árverés kitűzetési költségek erejéig Kudzsiron adós lakásán leendő eszközésére 1902. évi november hó 3. napjának d. e. 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett fognak a legtöbbet ígérőnek eladatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

A befolyandó vételár pedig birói letétbe fog helyezettetni.

Kelt Szászvároson, 1902. évi október hó 6. napján.

Rácz Árpád
kir. bir. végrh.

De închiriat

pe unul sau mai mulți ani se află o oasă frumoasă, cu două odăi la stradă și două la curte, pivniță, șură etc.

Preț moderat!

A se adresa la

Nicolae Macarie.
Vinerea (Felkenyér).

(161) 2—3

Sz. 1248—1902. végrh. (167) 1—1

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíró 1902. évi Sp. II. 198/2 számú végzése következtében Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt Szakács Mihály végrehajtató javára Puj politikai község lakos végrehajtást szenvedett ellen 110 kor. s jár. erejéig 1902. évi augusztus hó 5. napján foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 3180 kor. és pedig 600 kor. vámhasznbér és 2586 kor. közöltség követelés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. bíróság 1902. V. 870/2 számú kiküldő végzése folytán eddig összesen 142 kor. 40 fill. biróilag már megállapított költségek erejéig Puj községében a közjegyzői irodán leendő eszközésére 1902. évi nov. hó 3. napjának d. u. 5 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nem nyertek volna, jelen, árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Pujon, 1902-ik évi október hó 3. napján.

Rácz József,
kir. bir. vajtó.

Sz. 918—1902. vgtó. (168) 1—1

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági vajtó a 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. bíróság 1902. évi V. 640 számú végzése következtében Dr. Antoni Ede szászvárosi ügyvéd által képviselt „Brooser Vorschuss-Verein“ és vajtató javára Fránku Iosif és társai alkenyéri s felkenyéri lakosok és vajtást szenvedettek ellen 1000 kor. s jár. erejéig foganatosított kielégítési vajtás utján felül és lefoglalt és 2190 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lóerejű, cséplőgépek, triergép s szélrosta nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. bíróság 1902-ik évi V. 640/2 sz. végzése folytán 1000 kor. tőkekövetelés, ennek 1900. évi aug. hó 20-tól járó 6% kamatai és eddig összesen 135 kor. 76 fill. biróilag már megállapított, valamint ezuttal 5 kor. 60 fill. árverés kitűzetési költségek erejéig Felkenyeren adósok lakásán leendő eszközésre 1902. évi november hó 4. napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőnek eladatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek. A befolyandó vételár pedig birói letétbe fog helyezettetni.

Kelt Szászvároson, 1902. évi okt. hó 6. napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. vajtó.

Sz. 1385—1902. vgtó. (169) 1—1

Arverési hirdetés.

Alulirt kiküldött bírósági vajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíró 1896. évi 2540 és 2825 számú végzése következtében Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ pénz- és hitelintézet vajtató javára Vlásziláú Zsigmond m.-livádiai lakos vajtást szenvedett ellen 287 kor. és 104 kor. s jár. erejéig 1896. augusztus hó 8-án 1902. évi aug. hó 30. napján foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 2550 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lóvak, marhák, buza, rozs, zab és juhok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíró 1902. V. 784/4 számú kiküldő végzése folytán 391 kor. tőkekövetelés, és eddig összesen 127 kor. 95 fill. biróilag már megállapított költségek erejéig M.-Livádian alperes lakásán leendő eszközésére 1902. évi november hó 5. napjának d. e. 12 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nem nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Pujon, 1902. évi október hó 12. napján.

Rácz József,
kir. bir. végr.

Sz. 6749/1902. tkv. (170) 1—1

Arverési hirdetés kivonata.

A szászvárosi kir. járásbíró mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szimedru Krecsun I. Niculae vajtatonak Herlea Iuon I. George végrehajtást szenvedő elleni 88 korona tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. járásbíró) területén lévő Felkenyeren fekvő a felkenyéri 1575 sz. A † 1 rd 3802 hrszra (szőlő) 24 korona, az A † 2 rend 3875 hrszra (szőlő) 20 kor., az A † 3 rend 4550 hrszra 55 kor., az A † 4 rd 4592/2 hrszra 20 korona az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi október hó 29-ik napján d. e. 9 órakor Felkenyér község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adadni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáranak 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez leteni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A szászvárosi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Szászvároson, 1902. évi július hó 31-én.

Dr. Biró,
kir. albiró

„Minerva“ institut tipografic

Orăștie, (Szászváros) Piața mare Nr. 2.

Efectuește tot soiul de lucrări apartinătoare artei tipografice.

„Minerva“ inst. tipogr. în Orăștie.